

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind acordarea de despăgubiri sau compensații financiare cetățenilor români, victime ale stării de război din 1944, pentru bunurile distruse de către armatele străine ce au invadat Podișul Transilvaniei

Analizând propunerea legislativă privind acordarea de despăgubiri sau compensații financiare cetățenilor români, victime ale stării de război din 1944, pentru bunurile distruse de către armatele străine ce au invadat Podișul Transilvaniei, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B152 din 17.03.2011,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente :

1. Obiectul de reglementare al prezentei propuneri legislative îl constituie acordarea de despăgubiri sau compensații financiare cetățenilor români, victime ale stării de război din 1944, pentru bunurile distruse de către armatele străine care au invadat Podișul Transilvaniei.

În raport de conținutul său normativ, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor ordinare, iar în aplicarea art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Semnalăm că prin adresele nr.545/05.11.2009 și nr.546/5.11.2009, Secretarul General al Senatului a transmis spre avizare Consiliului Legislativ propunerea legislativă privind despăgubirea persoanelor care au suferit pagube provocate de trupele

ruse în cel de-al doilea război mondial, precum și propunerea legislativă privind despăgubirea persoanelor care au suferit pagube provocate prin ridicări silite de bunuri făcute de trupele germane în cel de al doilea război mondial, ambele propuneri fiind avizate negativ prin avizele nr.1439/30.11.2009 și 1440/30.11.2009. Precizăm, totodată, că ambele propuneri legislative au fost respinse de Parlament.

3. Întrucât propunerea legislativă are implicații asupra bugetului de stat, este obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului, în conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) teza a doua din Constituție.

De asemenea, ținând cont de art.15 alin.(1) din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, propunerea legislativă trebuie să prevadă sursele de acoperire a majorării cheltuielilor bugetare.

Totodată, trebuie respectate prevederile art.7 din Legea responsabilității fiscale nr.69/2010, cât și prevederile art.33 din Legea nr.24/2000, republicată, care reglementează obligativitatea efectuării studiului de impact.

4. Semnalăm că adoptarea soluției legislative propuse va determina apariția unor reglementări paralele în materia acordării de despăgubiri persoanelor care au suferit în urma celui de-al Doilea Război Mondial.

Potrivit prevederilor art.15 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în două sau mai multe acte normative.

În conformitate cu prevederile alin.(2) al art.15 din legea sus-menționată, în cazul existenței unor **paralelisme**, acestea vor fi înlăturate fie prin abrogare, **fie prin concentrarea materiei în reglementări unice.**

În acest context, trebuie avute în vedere prevederile Legii nr.290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, cu modificările și completările ulterioare, pentru a se realiza o

corelare cu dispozițiile acestui act normativ și a se înlătura o posibilă dublă despăgubire pentru aceleași pagube.

Totodată, precizăm că, potrivit art.16 din Constituție **cetățenii sunt egali în fața legii și autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări**, astfel încât, în raport de acest text constituțional, propunerea legislativă poate crea discriminări, nu doar între cetățenii din regiunea istorică Transilvania, prin faptul că sunt avuți în vedere doar locuitorii Podișului Transilvaniei, ci și față de toți cetățenii români care domiciliază în alte zone ale țării și au avut de suferit ca urmare a celui de al doilea război mondial.

Precizăm că în materie de discriminare, România a semnat și ratificat cea mai mare parte a instrumentelor internaționale cu caracter universal sau regional din domeniul drepturilor omului, fiind partener la o serie de documente internaționale care au ca obiect eliminarea discriminărilor. În acest sens, menționăm Ordonanța Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, care reglementează în art.1 alin.(2) „principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării” dintre aceștia.

Totodată, art.2 alin.(1) prevede că „prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă sau religie (...) care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

În acest context, menționăm că prin Decizia nr.156/2001, Curtea Constituțională a statuat că „violarea principiului egalității și nediscriminării există atunci când se aplică un tratament diferențiat unor cazuri egale, fără o motivare obiectivă și rezonabilă sau dacă există o disproporție între scopul și mijloacele folosite”.

5. Pentru ca propunerea legislativă să se poată concretiza într-un act normativ, se impune reconsiderarea textelor și clarificarea tuturor aspectelor necesare pentru corecta sa aplicare.

În acest scop, în cadrul proiectului este necesar să se regăsească norme, cu privire la:

- a) precizarea sursei de finanțare a despăgubirilor;
- b) precizarea sensului noțiunii de „Victime”;

c) stabilirea autorității care constată veridicitatea solicitărilor de acordare a despăgubirilor, precum și a procedurii care trebuie urmată în acest scop;

d) prevederea termenelor în care se pot solicita despăgubiri, se pot formula și soluționa eventuale contestații;

e) reglementarea dreptului de a se adresa instanțelor judecătorești în cazul în care persoana este nemulțumită de hotărârea luată de autoritatea desemnată cu acordarea de despăgubiri.

6. Menționăm că nici sub aspect terminologic propunerea legislativă nu este unitară, deoarece în timp ce în titlu se utilizează și noțiunea de compensații, în cuprinsul propunerii legislative se folosește doar termenul de despăgubiri.

Totodată, titlul face referire la acordarea de despăgubiri sau compensații financiare pentru **bunurile distruse**, în timp ce textul art.1 extinde acordarea acestora și la **prejudiciul moral**, ceea ce rezultă din utilizarea, în finalul textului, a sintagmei „... și au suferit persecuții etnice, politice și religioase”.

De asemenea, nici în ceea ce privește evenimentele avute în vedere, proiectul nu este consecvent. Astfel, dacă titlul se referă la „starea de război din 1944” în art.2 se face referire la bombardamentele din 1945.

7. La **art.3 alin.(1)**, textul ar fi trebuit să precizeze expres conținutul noțiunii de „victime”, întrucât din redactare nu rezultă dacă această calitate o au doar cei decedați, răniți și urmașii acestora sau și cei care au suferit pierderi materiale.

La **alin.(2)** pentru o reglementare corectă și completă, ar fi trebuit să se precizeze în mod expres sursa de finanțare a despăgubirilor care urmează a fi acordate.

8. Potrivit prevederilor **art.4** din proiect, „cei care au fost nevoiți să se refugieze din locurile de domiciliu în alte localități vor beneficia de drepturile prevăzute în *Decretul-lege nr.118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri*, republicat. Precizăm însă, că acest act normativ are în vedere actele statului român pentru care acesta răspunde.

Totodată, precizăm că, ulterior republicării, asupra Decretului-lege nr.118/1990 nu s-a mai intervenit legislativ, astfel că expresia

finală „cu modificările și completările ulterioare” nu mai trebuia inserată.

9. Referitor la **art.5**, precizăm că textul nu este corelat cu terminologia și procedurile prevăzute de Legea nr.590/2003 privind tratatele și nici cu normele de drept internațional conform cărora pot fi inițiate negocieri în vederea încheierii unui tratat.

Mai mult, întrucât din redactare rezultă că norma are în vedere încheierea unor tratate **la nivel de stat**, semnalăm că, potrivit art.91 alin.(1) din Constituție, singurul care poate încheia astfel de tratate este Președintele României, după ce acestea au fost, în prealabil, negociate de către Guvern.

De asemenea, menționăm și faptul că prin Tratatul de Pace încheiat între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, România a fost obligată să plătească despăgubiri în valoare de 300.000.000 de dolari, prin același tratat România renunțând la despăgubirile din partea Germaniei, cu excepția celor aferente tratatului de clearing din 1939.

10. Norma de la **art.6** nu este corelată cu prevederile art.3 alin.(1), deoarece la art.6 sunt avuți în vedere „foștii proprietari sau urmașii legali ai acestora”, în timp ce art.3 alin.(1) se referă la „victime, urmașii celor decedați sau răniți în urma ocupației străine”.

Față de observațiile de fond semnalate, pentru ca prezenta propunere legislativă să poată avea finalitatea preconizată, este necesară reanalizarea măsurilor propuse și completarea ei în mod corespunzător.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIEȘCU

București
Nr. 143/14.04.2011.

D.-L. nr. 118/1990

M. Of. nr. 50/9 apr. 1990

Decret-lege privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri

(v. D.C.C. nr. 55/2000 (art.13 alin.(1) și (2))- M. Of, nr. 366/7 aug.2000; D.C.C. nr. 148/2001 (art.8 alin.(3))- M. Of. nr. 592/20 sept.2001;D.I.C.C.J. nr. 32/2009 - (art. 1 alin. (1) lit. a) - M.Of. nr. 137 2 mar. 2010)

(v. indexări)

1 republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 631/23 sep. 2009

Decret-lege privind acordarea unor drepturi persoanelor
persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu
începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în stră
inătate ori constituite în prizonieri